

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
GYULAFEHÉRVÁR (VÁR)
Telefon szám 16.

LAPTULAJDONOS
Az Erdélyi Róm. Kath. Irodalmi Társulat.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre — — — — — 8 kor
Félévre — — — — — 4 „
Negyedévre — — — — — 2 „
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

A háború s az új birtokpolitika.

A magyar föld nagyon divatba jött népszerű s életkérdéses téma lett. Az országgyűlésen, a hírlapsajtóban s a szakmunkában az agrár reformokat, mint a háborúval kapcsolatos államszocializmus gerincét hirdetik itt is, ott is. Politikusok, egyházi s világi vezéregyéniségek, nagy gazdák, ipar- s bankárok egymásután adják le nyilatkozatukat arról, hogy miképpen képzelik az új magyar földbirtok-politikával a nemzeti izmosodást biztosítani. És minden okoskodás megegyezik abban a végső következtetésben, hogy a föld termelő erejének fokozása, gazdasági megújítódásunk s ezzel jövőnk alapja. Ez a nagy igazság különben nem új dolog. Csak a háborúval járó óriási gondok és terhek állították újra előtérbe, amikor a háborús 25—30 milliárdos adósság terhére s a házáért küzdő hősök helyzetének javítására alapot keresünk. Most érezzük, hogy a mezőgazdasági modern haladás nálunk mennyire háttérbe szorult. A háborúnak kellett jönni, hogy itt járó németek útmutatására, meglássuk az irigylet magyar földnek nagy erejét s készessük áldott képességének kiaknázásával oly berendezkedés fokozására, hogy egyrészt a ránk nehezedő háborús terheket elviselni, másrészt a hősök, az elesettek s a rokkantak tűzhelyét megmenteni segítsen.

Az új birtokpolitika jelszava: minél többet termelni! Sok szó esik a nagybirtokról, a bankbérletről s a parcellázásról. A nagytőke mintagazdaságokat hirdet s üzemi hitelt akar adni a közép és kisbirtokosnak az albérletekre. Vállalja a nagybirtok bérletét s nagy befektetést ígér a belterjes üzemformára. Mivel a föld előkészítésében, a termény ápolásában s betakarításában, a munkaerőben stb. a gépeknek s ezekkel a gőz, a motoros erőnek elhatározó szerepük van, a nagy gazdaságok óriási előnyben vannak a kis gazdaságok fölött. Viszont az is tagadhatlan, hogy Magyarországon a nagybirtok elég túltengő s a birtokelosztás aránya nem egészséges a közép- és kisbirtok fejlődésére. Az új birtokpolitika tehát, midőn több termelést sürget, egyben már szociális szempontból is a közép- és kisbirtok segítségére kell, hogy siessen. A birtoktagozás, a támogatás, a modern gazdasági nevelés még nem elegendő feltételek. A közép, főképpen a kisbirtokos osztály nemzettartó pillére az államnak. Erősítésére tehát meg kell adni a szükséges feltételeket. E feltételek abban állanak, hogy a házi kezelésű nagybirtok, mely a súlyosodó munkásviszonyokkal a rája váró terheket sok helyen amúgy se fogja igen elbirni, nagy forgó tőkéje is szórványos, önmagától decentralizálna a birtokbérlettel, s részben az eladással is.

De ne egyenest bankokkal, hanem magukkal az érdekeltekkel. A bankbérlet legtöbbször kihasználást jelent s a bankok bérlet-tevékenysége mint a képviselőházi s egyéb gazdasági intézmények tanácskozásai igazolják, csak nagy ellenakciót provokálnak a gazdasági életben a nagy tőke ellen s a plutokratáknak a birtokos osztály verejtekéből nagy, fáradságnélküli jövedelmet produkálnának.

A birtokpolitika keretében nem lehet mellőzni az egyházi birtokkezelés reformját se. A másfél millió hold katolikus egyházi birtok (a többi felekezethez egy fél millió hold) a földkérdés megoldásánál nagy súllyal bír a több termelésre nézve. A több termeléshez kell hozzáértés s vezetés, megfelelő munkaanyag s szükséges felszerelés szükséges. Színvonalon álló investíció nélkül nincs intenzív s modern üzemű gazdálkodás a legkiválóbb tisztikar mellett se. Hogy az egyházi birtoknál ebben legtöbb helyen nagy hiányok vannak, az tagadhatlan nyílt tényállás. Nem keresik az investícióhoz a megfelelő arányú tőkét, sokszor a kedv is hiányzik hozzá. Nem alakult ki még általánosan az a tendencia, hogy tulajdonképpen nem az egyéni célra, hanem az intézmény javára kell gazdálkodni. Még mindig megelégednek sok egyházi birtokon azzal, hogy csak a javadalmazsziük-

Egy imádság.

Irtia Kelemen Andor.

Sötétruhás asszony tanított reája
Halovány fényénél hamvadozó mécsnek,
És én áhitattal utána susogtam,
S fakadt a lelkemben édes, tisztá ének!
És azután teltek, repültek az évek
Megrázták a lelkem nehéz szenvedések,
Nehéz szenvedések, beletört a testem...
— Sötétruhás asszony! mi is történt volna,
Ha az az imádság nem gyógyít meg
[lelkem?]

Mi történt volna, ha rémes éjszakákon
Remegő szemeim gyöngén le nem zárod,
S két reszkető kezem összetéve szépen
Nem mondjuk el akkor azt az imádságot?

.. És azután sokszor nagy Kálváriákon —
Szélén örvényeknek, — a kétségek
[éjjén. . .]

— Tán beleszédülök, talán behullok,
Ha az az imádság nem zsong lelkem
[mélyén!]

S mikor ott feküdtél elnémult ajakkal
Megtört szívárvánnyal lezárt két szem
[medben]

Lelkem édesanyám, mi lett volna velem,
Hogyha el nem mondom azt az imádsá-

[got:
„Miatyánk, Istenünk, ki vagy a meny-
[nyekben. . .“]

A gyulai gimnázisták.

Csaknem kilenc hónapja, hogy az orvul reánk tört oláhok elől innen a gyönyörű Háromszékből is menekültünk. Kezünkbe vettük a vándorbotot és sokszor toronyirányba vettük az útát. Éhezünk és fáztunk eleget és sok álmatlan éjszakákat virrasztottunk át. Útközben vasúti baktérházak, útmenti árkok, erdőszélek és szálmás csűrök adtak néha-néha pihenőt. Rövid, rémes álmainkban ott láttuk boszoros ellenségeinket elhagyott otthonunk lánggal égő portáinál, ott a gazdag természetől roskadozó csüireinknél.

De borzalmas éjszakák voltak ezek!
Előttünk, velünk és mögöttünk hőm-

pölygött a menekülők áradata, körülöttünk az édes anyai tejet hiába esengő csecsemők elhaló nyöszörgése. Selyemhez, bársonyhoz szokott úrinők mezitláb, hátukon, kis batyuval gyalogolnak velünk. Utón útfelén mindenütt a népvándorlás szomorú színpompája. Egyik csoport csendes, alázatos türelemmel viseli sorsát, a másik éktelen szitkok között esküdözik, hogy többé nem szavaz Tisza Istvánra; a feltűzelt elkeseredett lelkek a székelység cserbenhagyásáról, elárulásáról rémmeséket mesélnek.

Az erősebbek előre haladnak, a gyengék megpihennek; új csoportok alakulnak, de a csendes türelem, a szitok, a gyanakodás ismétlődnek. Sok száz kilométer van már hátuk mögött, de azért minden falúból menekültek s midőn oda érünk üres hajlékok fogadnak, sehol vetett ágy, sehol meleg vacsora nem vár ránk.

Csak Kolozsváron túl találunk szembe jövő katonavonatot. Németek jönnek. Szép karban éneklük a „Wacht am Rhein“-t. Mikor vonatunk megáll, csodálkozva nézik a menekülők seregét. Szóba állunk velük, megkérdezzük: hová mennek, s

Oberbauer A. utóda

Budapest, IV. Váci-utca 41.

A legjobb hírnévnek örvendő és legrégibb egyházi szerek ruhák, zászlók, stb. gyára — Arjogyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

ségletek igényét fedezték. Ami különben a magyar földirtokos osztály általános betegsége. Le hogy mennyit s mit lehetne még abból a birtokból kihozni, hogy a jövedelemi okozással mennyi kultusz és kultúrcél juthatna erőforráshoz, hogy a birtokhoz nemcsak a javadalmának, hanem az egyházi s állami érdekeknek is köze van, az még sajnos nem alakult ki az egész vonalon otthonos gazdasági rendszerré. Éppen ezen jelenség miatt látjuk, hogy a most folyó birtokpolitikai eszmecserében s munkában, nagyjából jó indulattal s élénk érdeklődéssel foglalkoznak az egyházi birtokpolitika jövőjével is, az ahhoz kötött nemzeti kulturális s szociális érdekek szempontjából.

Ezen bajok megszüntetéséhez a pénz, tehát tőkesszükséglet igénybevétele áll elő. A modern intenzív gazdálkodáshoz szükségeltet nagyobbarányú ipari üzemmel kapcsolatos investíciót amortizáció útján esedékes kölcsön útján lehet megnyerni. Ha több helyen a javadalmi törzsvagyon erre nem lenne elég, tanácsos felhasználni egyházi alapítványi kölcsönt is. Nemcsak egy javadalmas, hanem az utód is viselje a nagyobb befektetés terhet, amely a cél érdekében amíg is meghozza a hozott áldozat arányában annak gyümölcsét. Egyházi szociális s nemzeti érdeket kell együttesen szociálni az egyházi birtokpolitikának. Ki kell elégeitni azt az egyházszociális érdeket, hogy a sokkal jövedelmezőbbé teendő egyházi birtoktöbblet jövedelméből az egyházi állások javadalmazásának igazságosabb beosztású arányai érvényesüljenek. Segítségessék vele az arra méltó lelkeskedő papság és iskolánk anyagi javítása. De nemzeti szempontból viszont azt az érdeket kell szociálni, hogy az egyházi birtok egyházi kézben maradjon, nehogy az esetleges bérleteket a hadseregszállító „új földesurak” lepjék el.

Fontos, hogy kinek kezében van az egyházi birtok. Akié a föld azé az erő s a jövő. Óriási érdek azért, hogy a nagyobb szabású modern investícióval, mezőgaz-

dasági iparral s fokozott állattenyésztéssel egyházi kezelésben maradjon az egyházi birtok tetemes része. Ahol azonban ez, a közgazdasági tekintetek, a kezelési nehézség, a távolság stb. miatt nem valószínűsíthető; vagy a vidéken nagyobb arányú a rokkantak, az apa nélküli maradt hadi családok száma, ott a birtok egy részéből, közép- és kisbirtok-bérletek alakítandók. Aminek azonban előfeltétele lenne az illetéktörvénynek törvényhozási megváltoztatása, hogy minél kisebb teherrel jusson a kisgazda földhöz. De a bérletek ne eszközöltesse az állam útján, mert a párttalom mindent befolyásol. Függségi viszonyba jutna így a birtokos egyház, mint a bérlő.

Az egyházi birtokpolitikánál felmerült azon többfelől hangoztatott vélemény is, hogy az egyházi javadalmas, mint ilyen ne foglalkozzék maga a birtok kezelésével. Elvonja ez őt magasabb vallási hivatásától s állása erkölcsi hatását is megbénítja. Hogy tehát a javadalmas szabaduljon a hivatásával össze nem férő gazdasági tevékenységtől, a birtokot adjon túl az egyház oly módon, hogy azt cserélje be állami kötvényekbe, melyek az egyházi birtok mai jövedelménél nagyobb fix jövedelmet biztosítanak. Az idea első pillanatra nem fest rosszul. Sok igazság van abban, hogy a papság az ő nehéz lelki s kultur elfoglaltságában, ne legyen kénytelen ideje és tevékenysége tekintélyes részét gazdálkodásra fordítani. Valamint az is megszívlelendő, hogy amikor a papság igen helyesen a szociális hivatásához is méltóan a nép szövetekezeti gazdasági nevelésével foglalkozik, ne essék abba a túltengésbe, mintha azért lenne útmutató, hogy a saját gazdasági érdekeit is gyarapítsa. A pap mint riktó üzletfőnök, önző típus s reakciót provokál. Amde, ha kötvényekbe fektetnék az egyházi birtokot, félt, hogy így felszabadult egyházi birtok az állam kezébe jut eladva, az javarészt nem a kisgazda kezébe, hanem nagyjából az „új földesurak” bankok, kartellek

vagy más idegenek kezébe kerülne, a kisgazdaságok agyonnyomására.

A földnek megtartása szociális, nemzeti feladata s ereje az egyháznak és azt idegen kezébe juttatni, segíteni bűn nemcsak az egyházi érdekek, hanem magyarság szempontjából a társadalom ellen is. Az egyházi javadalmast, eredeti hivatása intenzívebb teljesítése érdekében, a speciális birtokkezeléstől tehermentesíteni más mód van. Ez a mód a katolikus autonómia birtokkezelésével érhető el. Az autonómiában élő katolikus egyetem az egyházi birtoknak rendeltetését, annak közgazdasági adminisztrálását az egyesülésben rejlő erőnek megnyilatkozásával sokkal jobban fogja képviselni s megvédeni, mint az esélyeknek s hullámnak kitétt értékpapír-rendszer. Ha magunk adjuk ki kezünk-ből a földet, ez annak lenne a jele, hogy a katolikus egyház nem tudja a földet értékelni, képtelen azzal bánni. Az autonómiában megtaláljuk a kezelési szert. Az egyháztól függ a válságos időkben, hogy élni kíván-e ezzel a támasszal. Senki sem tagadhatja, hogy a háború okozta nagy világkatasztrófa a radikálisabb irányt fogja világszerte erősíteni. Így volt ez minden nagy háború után s a történelem tanúságai elől nincs kitérés. Képzeltető-e, hogy ez a radikáliszmus érintetlenül hagyja-e az egyházi birtokot, az autonómia erős vára nélkül?

H I R E K.

— **Püspök urunk** i. hó 11.-én Kovács Lajos prélátus-kanonok kíséretében Kolozsvárra érkezett. Kolozsvárt meglátogatta Pillepi tábornokot, aki készségesen elrendelte, hogy a közös hadsereg önkéntesi iskolájának hallgatói a belvárosi leányiskola udvarán összegyűljenek, hol a főpásztor magyar és német büzdítő beszédet intézett hozzájuk. Reggel a főtéri templomban példás áhitattal járultak a szt. áldozáshoz. Püspök urunk d. e. részt vett a Pro Transsylvania gyűlésén, ahol tájékozást szerzett az egyesület eddigi működéséről. Azután a bizottságok s az igazgatótanács ülésén előlélt. Előreláthatólag csak jun. 20.-a táján fog haza jönni.

— **Az igazgatótanács ülésén** nyugdíjazták Ágoston Lajos brassói főgimn. igazgató s elismerést szavaztak neki 36 évi sikeres működéséért. Ugyancsak elismerését nyilvánította a főhatóság a nyugdíjba vonuló Zlamál Ágoston gyulafehérvári főgimnáziumi tanárnak és sokoldalú buzgó tevékenységéért neki az igazgatói címet adományozta. Brassói igazgatónak Szemlér Ferenc székely udvarhelyi főgimn. tanárt választották meg. Kedvezően intézték el Biró Lajos kézdívasárhelyi tanár kérését, aki Székelyudvarhelyre kérte áthelyezését. A Státus birtokainak berbevezésére vonatkozó ajánlatokat az igazgatótanács nem fogadta el. — **Papai mérnöknek** három havi, Fejér Gerő dr. referensnek fél évi szabadságot engedélyeztek egészségük helyreállítása céljából.

— **Személyi hírek.** Ince Domokos csik-szentgyörgyi plebánus, orszgy. képviselő és Szentimrei István tanker. főigazgató püspök urunk vendégei voltak.

— **Érettségi vizsgálatok.** Június 12.-én folytak le az érettségi vizsgálatok gimnáziumunkban Szentimrei István tankerületi főigazgató jelenlétében. A Státust Tamási Áron nagyprépost képviselte. Vizsgálatot tett 4 rendszer és 2 magánjelölt. Jelenen érett Riszner Ida s u. ő kapta a millenáris alap 100 kor. jutalmát. Jól éret-

a német a legtermészetesebb hangon feleli: „nach Bukarest”. Ő biztos a dolgában. Új vonat jön, az már székely katonákat hoz. Szegény fiúk, átközben hallottak valamit az oláh betörésről, leugrálnak a vonatról. Körülvesznek minket, apróra kikérdeznak; ismerősök, falubeliek találkoznak, egyik nem győz kérdezni, a másik felelni. Egy-egy közülük elfordul, könnyet töröl szeméről; a másik rettentően átkozta Galiciát a székely fiúk temetőjét, hogy elnyelte a sok vitéz székelyt s most nincs ki védje Székelyországot. A harmadik öklét rázza az oláhok felé, vérbosszút esküszik; de midőn indul a vonat, menekülők, katonák egyszerre kezdenek reá az imára: „Isten áld meg a magyart.” A robogó vonat foszlányokra tépi az éneket, de messziről látszik még a kendőbogatás, egy-egy ércesebb hang még átharsog hozzánk: „Viszontlátásra odahaza Erdélyben.”

A remény és csüggedés gyorsan váltakozó érzéseivel haladunk tovább; egyszer fáztunk, máskor lángunk égünk. Kiertünk a nagy Alföldre, hírből hallottuk, most szemünkkel látjuk, hogy a tejjel-mézzel folyó magyar kánaán az idén nyomortüzes termés adott. Kiegett, aszaltak voltak tarlói, rétei egyaránt. Csüggedten, fásultan szállók ki egy túlszófolt III. osztályú kocsiából a végállomásunkon, a békésme-gyei Gyulán. Ez volt nekünk s mi nekik

rendelve; nem örvendünk a szerencsének.

Egykedvűen keresem a kijárót, s íme még egy lépést is alig teszsek s előttem áll egy 12—13 éves rózsásarcú fiúcska, bátran elfoglaltság nélkül szólít meg: — Tisztelő úr ugy-e bár menekült? — Az vagyok fiúcskám.—Tessék megmutatni a csomagokat. — Nem sok van kis fiam. Akkor már intett is a muszka kocsisnak s a kis csomagokkal én is kocsira ülök, melyről a kis mentorom gondoskodott. Amíg a városba értünk, szerényen kioktatott a menekülők kötelességeiről és teendőiről. Először jelentkezni kell a menekülők irodájában, azután a rendőrség vesz nyilvántartásba; erre kiadják a liszt- és kenyérbélyeg, s végül — legnehezebb rész jön: a lakáskeresés.

Mire ezekről kis kalauzom kioktatott, már ott is voltunk a városházán. A város urai és tisztviselői előzékeny udvariassággal fogadtak, de arcukról leolvastuk a fájdalmas evangéliumi kérdést: honnan veszik ezeknek kenyéret és hol adjunk ezeknek szállást? Mi tőrés tagadás, mi menekülők nagyon érzékenyek voltunk, több keserű órát éltünk át Gyulán, de el kell ismerjük, hogy úgy a hivatalos személyek, mint az önként segítők emberfeletti munkát végeztek értünk, s igazán nem rajtuk mulott, hogy gyulai tartozkodásunknak sok fájó tövise maradt. (Folyt. köv.)

tek: László Miklós és Steigerwald Árpád; a többi egyszerűen érett. Vizsgálat után Szentimrei főigazgató kifejezte elismerését a tanároknak azért a hatványozott fáradságért, amelyet a zürzavar e nehéz napjaiban fejtettek ki a szellemi értékek pótlásának munkájában. Majd a távozó fiatalokhoz intézett biztató szavakat, akiknek Arany János vallásosságát, szorgalmát, munká és hazaszeretetét, színarany egyéniségét s nemes jellemét állította oda követendő például.

— **Adakozás.** Az apácák Charitására V e z é r László dr. 1000 koronát, a Majláth alapra egy névtelen Darvas Dénes káplán útján 26 koronát adományozott.

Szent Antal napját az idén is hagyományos ünnepélyességgel tartotta meg az igralmas rendiek zárdája. B a l á z s Ferenc kanonok-plebános mondta az ünnepi szt. beszédet, mely után 70 szegényt vendégelt meg a zárda kertjében. Itt megemlítjük, hogy a Szt. Antal perselyéből s a szegényeket támogató különböző kath. alapokból egy év leforgása alatt összesen mintegy 10.000 korona jutott a város szegényeinek vallásközlőmség nélkül.

— **Kinevezés.** A király B o c h k o r Mihály dr. pozsonyi egyetemi tanárt a kolozsvári egyetemre nevezte ki a jogtörténeti katedrára. Örömmel vettük ezt a hírt, hogy a fiatal tudós ismét visszakérül szűkebb hazájába s így a kapcsolat megint szorosabb lesz közte s közöttünk, akik az erdélyi kath. autonómiai életben sokat várunk az ő tehetségétől.

— **Közgyűlés.** A Kath. Legényegyesület június 24.-én tartja évi rendes közgyűlését az egyesület helyiségében. A közgyűlés tárgya az elnöki beszámoló kivül a számadások megvizsgálása, az évi költségvetés megállapítása, alelnök s a választmány megválasztása.

— **Óltárgyeleti hírek.** C s á k i g o r b o n az egytel május hó 17.-én tartott közgyűlést. A kifosztott templomainkknak 30 kort a központnak 6.50 K.-t küldött be, azonkívül egy drb. csipkét és két oltárpárnára való huzatot. Az egytelnek három új taggal együtt 18 tagja van. Munkálkodásuk eredménye azonban meglepő. Minden vasár és ünnepnapon a szent mise után félórát imádkást — minden pénteken a hadi vécsernyével kapcsolatban negyedórát tartanak. Az elnök: T u r c s a Tivadarné, a jegyző T ú z e s Karácsonné. A központba lassan gyűlik az adomány — kehely — palást, ministráns-ruha, néha egyáltalában nincs — csak fehérenemű és miseruhák. A szétosztás a viszonyoknak megfelelően talán július hóban történik.

— **Ecet készítés módja.** Nem foglalkozunk ugyan a konyhaművészet tudományával s előre is bocsánatot kérünk olvasóinktól, hogy erre az áréra lépünk, azonban azt hisszük, némi szolgálatot teszünk a közügynek, ha a jelen szűkös világban, amikor egyszer a petroleum, máskor a gyertya, ismét máskor a citrom vagy a csiriz tűnik el a forgalmi piacról, ha ilyen nehéz időkben közöljük a jó házi ecet készítésének egyszerű és megbízható receptjét, lévén az ecet is azok közt az iparcikké közt, amelyek lekerülőben vannak a kereskedelem színpadáról. Megkészítése nem kötelező, azonban aki megpróbálja, okosan teszi.

10 liter forrált és kihült esővízben (lehet desztillált víz is) két és fél kiló cukrot kell feloldani és ebbe az oldatba 20 fillér ára élesztőt és egy tenyérnyi nagyságú pirított kenyeret kell tenni. Mikor ez az oldat kész van, nagy üvegedényben 2 hétig meleg helyen erjedni hagyjuk. Az üveget ritka vázonnal, vagy lukasztott papírral kell csak befedni, hogy a levegő hozzáférjen. Két hét múlva kész az elsőrangú házi ecet.

IRODALOM.

— **Háború és politika.** Irta Keményfy K. Dániel. Esztergom. Laiszky János kiadása. Ára 3 kor. 80 fillér. — Tudvalevő, hogy nálunk Magyarországon és kapcsolód részben szabadon tenyésznek a politikusok. Mi politikus nemzet vagyunk. Itt mindenki általános, egyenlő, községenkénti titkos és nyilvános joggal felruházott politikus, aki nemcsak szabadon írják az államtudomány zavaros vizein, hanem egyúttal pártvezéri szerepeket is teljesen képesnek és jogosítottnak érzi magát. Sehoh annyi politikai genie nem virágzik, mint nálunk s ami a legkellemetlenebb, ezek a genieik mind meg akarják mutatni, mint egykor a holló, hogy ők énekelni is tudnak. Nem is olyan nagy dolog ez a papírpolitizálás: egy kis sváda kell hozzá, előkelő kijelentések s aztán érteni a módját, hogy az ember beszéljen, de ne mondjon semmit. Meg kell csak rázogatni ezeket a sajtótermékeket, s mindjárt látjuk, hogy csak így úsznak az általánosságokban, sehoh egy hivatkozás törvényre, könyvre, tudásra. Ezért esik jól, ha ebben az üres szóáradatban egy-egy komolyabb munkát is olvashatunk, amely gondolatokat kelt. Ilyen a Keményfy könyve. El kell csak olvasni ezeket a cikkeket, amiket ő példálul „A papáság a háború után, A háború s a kath. hívek egyházi autonómiaja, A háború s az új birtokpolitika” címen ír, s mindjárt látni fogjuk, hogy olyan emberrel van dolgunk, akinek van belátása a dolgok mélyébe, van tárgyi tudása s vannak gondolatai, amiket élvezetes, szépen folyó stílusban foglal össze. Cikkeiben mindenütt megérezzük a keresztény politikust, aki még a politika küszált, s eszközeiben nem válogatós tudományába is bele tudja helyezni a ker. elvek paragrafusait s épen ennek a törvénykönyvnek alapján akar új társadalmat építeni. Melegen ajánljuk az olvasását. A könyv tiszta jóvedelme a Zichy Nándor emlékmű javára fordítatik. A kötetnek „A háború és az új birtokpolitika” c. cikkét lapunk vezető helyén közöljük mutatónyelven.

Pályázati hirdetés.

Az erd. róm. kath. Státus kegyurasága alatt lévő **jegyei kántortanítói állásra** pályázat hirdetik. Javadalma: A kolozsmonostori alapítványi uradalomtól készízetés 480 korona. Tüzifa megváltás 210 kor. Egyházfőhatóságilag jóváhagyott díjlevél szerint a hivatól 40 véka gabona, roz, tengeri, piaci ár szerint értékelve.

Igás- és kézi napszámok értéke 45 K. Stola- és misealapítványokból 22 kor. 15 hold tagosított szántó, kaszáló a templom közelében. A gazdálkodást kedvelő egyének tisztességes megélhetését biztosítja. Államsegély az 1913. évi XVI. tc. alapján a beszámítható szolgálat szerint engedélyeztetik. Az eltávozott tanító a III. fizetési osztály 3. fokozatában 549 koronát élvezett. Természetben lakás és megfelelő veteményes kert.

Kötelessége: Az összes iskolás gyermekek tanítása s mindennemű kántori és sekrestyési ténykedések végzése. Az állomás **azonnal elfoglalandó.** Felszerelt kérvények alúlról iskolaszéki elnökhöz küldendők.

Jegyenye, u. p. Egeres, Kolozsm.

Vetési Imre.

Szám. 191.

1917. végrh.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezenel közhírre teszi, hogy a gyulaférvári kir. járásbíróóság 1915. évi 5099—2 sz. végzése következtében Dr. József Manó helyi ügyvéd által képviselt Magyarigeni takarékpénztár javára, s. t. kisompolyi lakosok ellen 13 K 60 f. s. jár. erejéig 1916. évi január hó 15-én foganatosított kielégítési végrehajtás után 1e- és felülfoglalt és 1250 kor-ra becsült következő ingóságok u. m.: 1 disznó 1 ökr amely ingók felperes egy más 140 és 149 kor. s. j. kielégítésére is nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a gyulaférvári kir. járásbíróóság 1916-ik évi P. K. 215/2 sz. végzése folytán 23 K. tőkekövetelés, ennek 1914. évi június hó 3 napjától járó 6% kamatai, 1/3/0 váltódij és eddig összesen 41 kor. 60 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, adós lakásán Kisompolyon leendő megtartására 1917. évi június hó 30-ik napjának délutáni 4 óra határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbit ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Gyulaférvárt. 1917. évi június hó 6. napján.

Szentmiklós András
kir. bir. vghó.

Szám: 201.

1917. végrh.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezenel közhírre teszi, hogy a gyulaférvári kir. járásbíróóság 1915. évi 73—6 számú végzése következtében Dr. Demény Henrik és Dr. József Manó helyi ügyvédek által képviselt Weisz Adolf javára 293 K 10 fill. s. jár. erejéig 1916. évi október hó 6-án foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 5060 kor-ra becsült következő ingóságok, u. m.; koporsó, szemfedő varró gép, üzleti berendezés nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a nagyenyedi kir. járásbíróóság 1916-ik év P. K. 5501—2 számú végzése folytán 293 kor. 10 fill. tőkekövetelés, ennek 1916. évi július hó 20 napjától járó 5% kamatai, 74 kor. 40 fill. eddigi költségek erejéig, Nagyenyed városában adós lakásán leendő megtartására 1917. évi június hó 28-ik napjának délutáni 9 óra határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbit ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagyenyed, 1917. évi május hó 16-ik napján.

Schottl J. Lajos,
kir. bir. végreh.

Szám: 230.

1917. vhtó.

Árverési hirdmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. járásbírósg 1667/3.—1916. számú végzése következtében Dr. József Manó ügyvéd által képviselt Magyarigéni takarékpénztár részvénytársaság javára 220 K. s jár. erejéig 1916. évi július hó 13-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 800 koronára becsült 2 üsző borju nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a nagyenyedi kir. járásbírósg P. K. 4411/2.—1916. számú végzése folytán 220 kor. tőke, ennek 1914. évi október hó 16-tól járó 6% kamatai, 133 K. 45 fillér eddig megállapított költségek erejéig Tibor községben adós lakásán leendő megtartására 1917. évi június hó 22-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt nagyenyed, 1917. évi május hó 16-ik napján.

Schottl J. Lajos,
kir. bir. véghtó.

Szám: 212.

1917. végrrh.

Árverési hirdmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy gyulafehérvári kir. járásbírósgnak 1645/2.—1916. számú végzése következtében Dr. József Manó ügyvéd által képviselt Magyarigéni takarékpénztár r. t. javára 55 kor. 20 fill. s jár. erejéig 1916. évi augusztus hó 14-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1500 koronára becsült 1 drb ökör nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a nagyenyedi kir. járásbírósg 1916- Pk. 5292-4. számú végzése folytán 55 kor. 20 fill. tőke, 92 koronának 1914. évi június 26-tól járó 6% kamatai, 62 kor. 57 fillérben eddig már megállapított költségek erejéig, Czelná községben adós lakásán leendő eszközlésére 1917. év június hó 20-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt nagyenyed, 1917. évi május hó 16-ik napján.

Schottl J. Lajos,
kir. bir. vhtó.

Katholikus Népszövetségi Biztosítási Iroda

Budapest, IV. Ferenciek-tere 7.

A Katholikus Népszövetség évek előtt felállította biztosítási irodáját azon célból, hogy ugy a tagoknak, mint a hozzáfutóknak érdekét a biztosítás terén a lehetőséghez képest felkarolja, valamint a szervezeti erő kihasználásával oly előnyöket kivirjon és nyujthasson, melyeket egyedül nem érhetnének el. E célból több

elsőrendű magyar intézettel valamint Európa egyik legrégebb és leghatalmasabb intézetével lépett összeköttetésbe, mely intézetek

500 millió koronán felül alaptőke

és tartalékokkal rendelkezvén, teljesen megnyugvást szolgáltatnak, hogy mindenki nyugodtan rábízhatja vagyonát. Ezenkívül ezen intézetek mindenféle biztosítási ágazatot felkarolnak és így bármilyen téren kielégíthetik a biztosító közönség mindennemű igényeit.

Az iroda szervezetének fő előnye, hogy minden a kezében fut össze, mindig tudja, látja tagjainak ügyét és mindenkor ellenőrzi a szabályszerű, helyes eljárást; biztosítási dolgokban minden hozzáfutóknak szakszerű és lelkiismeretes utbaigazítással szolgál.

Dijaink a legminimálisabbak.

Egyetlen elsőrendű intézet sem szabhat olcsóbb díjat.

Biztosításokat felvez:

Életbiztosításokat tőkére, vagy életjáradékra, halál, vagy elézés esetére, leánykiházásitási és fiu ellátási biztosításokat, valamint jelzőlogos életbiztosításokat, ugyazintén családi ellátási biztosításokat.

Páratlan kedvezmény a papság részére, melyet káplánok, plebánossá történő kinevezésük esetén nyerhetnek, de ebben fiatal plebánosok is részesülhetnek.

Tűzbiztosításokat

száraz és gyújtó villámcsapás ellen, rombolási károk is megtérítenek. Templomokat, zárdákat, ingó és ingatlan tárgyakat, épületeket, termést, állatokat, lak és ipari berendezéseket, árukat és gépeket. Lábon álló termést.

Templomi harangokat törés vagy repedés által okozott károk ellen.

Törés által okozott károk ellen tükör és üvegtáblákat.

Betőrésekes lopás ellen templomok, zárdák értéktárgyait, szövetkezetek, pénzüntézetek, áruaktárak, háztartási és iroda berendezéseket.

Rablás ellen, pénztári helyiségeket, valamint pénztári kiküldötteket.

Jéggár ellen mindennemű terményeket.

Baleset ellen bármily foglalkozásu egyént, élethossziglani vasuti baleset biztosítást egyszeri díjfizetéssel.

Szavatossági biztosítást templomok, egyetek, iparosok, kereskedők, gyárosok, gazdák, községek, ügyvédek, orvosok, gyógyszereszek, fürdők, szállodák számára.

Automobil biztosítást. — Óvadék-és kezességi biztosítást. — Etlulajdonítás, lopás hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztosítást.

Utípodgyász biztosítást. Mindennemű felvilágosítást készséggel nyujt a hozzáfutóknak

Katholikus Népszövetségi Biztosítási Iroda

Budapest, IV. Ferenciek-tere 7.

FLEMMICH A. FIAI

sima és mintázott selyemszövetek meckanikai szövődéje

WIEN,

Alapított 1838.

GYÁR:

VI., Webgasse 43.

600 alkalmazott.

Römerstadt, Mähren.

Készítmények:

templom-, zászló- és kárpitszövetek

minden stilusban, valamint

KÉSZ MISERUHÁK

dus választékban, mindenféle és ókeresztény formában is.

Eladás közvetlen a gyárból a legolcsóbb árban történik

Miseruhák javítása elvállaltatik.

Költségajánlat díjmentes.

Felelős szerkesztő: Rass Károly.

Nyomatott a Benczoki Lyceumi Könyvnyomdában (Schäfer Ferenc) Gyulafehérvárt.